

دوران حضرت امام حسن عسکری (ع) دوره رشد و

شکوفایی علمی جامعه اسلامی

دوران حضرت امام حسن عسکری (ع) دوره رشد و شکوفایی علمی جامعه اسلامی بود و از طرفی رشد شیعه نسبت دوره‌های قبل به بالاترین حد رسیده بود. این موضوع باعث تالیف کتب متعدد در زمینه‌های مختلف علمی توسط اصحاب امام (ع) شد.

کتاب‌هایی منسوب به امام حسن عسکری (ع) نیز موجود است که درباره صحت انتساب آن‌ها به امام (ع) و همچنین عنوان درست بعضی از آن‌ها، بین نویسندگان اختلاف نظر وجود دارد. کتاب "المقنعه" یکی از آثاری است که به امام یازدهم (ع) نسبت داده می‌شود. این کتاب مشتمل بر علم حلال و حرام است.

شیخ طوسی، تعداد شاگردان حضرت (ع) را متجاوز از ۱۰۰ نفر ثبت کرده است که در میان آن‌ها چهره‌های روشن و شخصیت‌های برجسته‌ای مانند احمد اشعری قمی، عثمان بن سعید عمّری، علی بن جعفر و محمد بن حسن صفّار به چشم می‌خورند.

سرانجام معتمد عباسی به رسم نیاکان خود امام حسن عسکری (ع) را با توطئه‌ای مسموم کرد و ایشان در روز ۸ ربیع‌الاول سال ۲۶۰ هجری در سن ۲۸ سالگی به شهادت رسیدند. به محض شهادت ایشان، فرزند برومند امام یازدهم (ع)، حضرت مهدی (عج) که تنها ۵ سال سن داشتند به امامت شیعیان رسیدند و دوران غیبت صغری که ۶۹ سال طول کشید آغاز و در سال ۳۲۹ هجری با مرگ آخرین نواب امام زمان (عج)، دوران غیبت کبری ایشان آغاز شد.

آمده از جانب پروردگار

پیشوای دیگری، چون ماه‌تابان ربیع

می‌درخشد نور هستی و امامت از نبی

از قد و بالای ایشان، چون ماه‌تابان ربیع

می‌درخشد گنبد طلائی اش

بر سر زمین سامرا، چون ماه‌تابان ربیع

رهبر و پیشوای ماست

بر زمین و آسمان، چون ماه‌تابان ربیع

خورشید سامرا

میلاذ با سعادت امام حسن عسکری (علیه السلام) بر همه شیعیان جهان مبارک

معاونت پژوهش مدرسه علمیه حضرت زینب

لام الله علیها - پاییز ۱۳۹۹

چرا امام حسن عسگری (ع) اخلاق و فرهنگ تکیه داشتند؟

از سال ۱۳۲ بنی عباس به روی کار آمد؛ از طرفی امام جعفر صادق (ع) و فرزندشان امام موسی کاظم (ع) و امام رضا (ع)، پرچمدار ترویج اسلام حقیقی بودند و به روش خاص خودشان بیشتر فرهنگی و اخلاقی اسلام را ترویج می کردند و از سوی دیگر بنی عباس چون در اوایل قدرت بودند و می خواستند در بین مردم خودشان را بهتر از بنی امیه نشان دهند، فرهنگ ائمه را ترویج می کردند؛ اگرچه محدودیت هایی قائل بودند ولی نمی توانستند به طور کامل آنها را محدود کنند تا اینکه بعد از مأمون، معتصم به روی کار آمد؛ معتصم دید که ایرانیانی که به عنوان وزیر و مدیر کشور انتخاب می کند، بیشتر دلشان با ائمه است از این جهت از ترکان ماوراء النهر به بغداد آورد و ایرانیان را کنار زد، تقریباً از آن به بعد فرهنگی که در مرکز خلافت رواج داشت، فرهنگ بی رمقی بود و تنها ترویج قدرت و ثروت به هر شکلی که شده، رواج یافت. وقتی متوکل به روی کار آمد، کاملاً ضد شیعه، ضد خردورزی و ضد آزادی اندیشه شد لذا امام علی النقی (ع) و سپس امام حسن عسگری (ع) در این محیط خفقان و ظاهری گری که

حدود صد سال طول کشید، حضور داشتند. در این صد سال اولاً امام علی النقی (ع) و سپس امام حسن عسگری (ع) و حدود ۶۰ سال که دوران غیبت صغری امام دوازدهم است، کوشیدند که مسایل فرهنگی و اخلاقی را ترویج کنند. آنچه در آن زمان کمتر رعایت می شد و در بین حکام اصلاً وجود نداشت، تکیه ائمه سه گانه (امامان دهم، یازدهم و دوازدهم، به خصوص امام حسن عسگری (ع) بر ترویج اخلاق و فرهنگ بود.

مهم ترین درس برای امروز؛ رعایت اخلاق انسانی و انصاف

مهم ترین نیاز امروز جامعه برای الگوبرداری از سیره امام حسن عسگری (ع) و تحقق توصیه های ایشان در زندگی، امروز جامعه ما از نظر ایدئولوژی، عقاید و اندیشه کاملاً غنی و بی نیاز است، اما متأسفانه آنچه امروز در میان جامعه ما جای آن خالی است همان رعایت اخلاق، انسانیت و انصاف است لذا همان سیره امام حسن عسگری (ع) که در آن روزها داشتند و در حصر این توصیه ها را می کردند برای امروز ما هم بسیار ضروری است و آن رعایت همبستگی، اخلاق انسانی و انصاف در میان ماست.

مهم ترین توصیه امام حسن عسگری (ع)؛ حفظ همبستگی

درباره مهم ترین توصیه امام حسن عسگری (ع) به مسلمانان، در آن زمان شیعیان کمتر به امام (ع) دسترسی داشتند، امام در پادگان خلیفه سامرا در حصر بودند، ترکان که به دربار معتصم و سپس متوکل آمدند، مردم را اذیت می کردند به گونه ای که اعتراض مردم بلند شد و لذا خلیفه ناچار شد از بغداد به سامرا برود و مرکز خلافت در آنجا شد. از این جهت امام علی النقی (ع) و امام حسن عسگری (ع) را به سامرا بردند؛ لذا چون دسترسی به شیعیان خود کمتر داشتند مهم ترین توصیه ای که به شیعیان داشتند حفظ همبستگی شیعیان با یکدیگر بود، ایجاد تشکیلاتی برای شناختن یکدیگر برای اینکه نیازشان از نظر مالی، اداری و اجرایی به خلافت و حکومت وقت کمتر باشد. توصیه مهم دیگر رعایت اخلاق و فرهنگ حقیقی اسلام که از دیگر مردمی که تابع خلافت بودند و کورکورانه از مرکز قدرت و حکومت پیروی می کردند، ممتاز شوند.

منابع:

عباسی، علی اکبر (۱۳۹۳): تاریخ امامان شیعه،

انتشارات جهاد دانشگاهی، اصفهان

<https://fa.shafaqna.com/news/1034936>